


## Pravice obdolžencev v kazenskem postopku - Latvija

 Izvirna jezikovna različica te strani [\[lv\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

V teh informativnih listih je pojasnjeno, kaj se zgodi, če je posameznik osumljen ali obtožen kaznivega dejanja, ki se obravnava v sodnem postopku. Informacije o prekrških, kot so prekrški v cestnem prometu, za katere se po navadi izrekajo mandatne kazni, kot so globe, najdete v [Informativnem listu 5](#).

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko izčrpne informacije o svojih pravicah najdete [tukaj](#).

### Kratek opis kazenskega postopka

V nadaljevanju so na kratko opisane običajne faze v kazenskem postopku:

- preiskava
- kazenski pregon
- obravnava zadeve pred sodiščem prve stopnje
- preizkus sodbe pred pritožbenim sodiščem
- kasacija pred vrhovnim sodiščem
- pregled aktualnih odločitev sodišč

Podrobnosti o vseh teh fazah v kazenskem postopku in vaših pravicah so na voljo v informativnih listih.

Te informacije ne nadomeščajo pravnega svetovanja, temveč so zgolj napotki.

### Vloga Evropske komisije

Upoštevati je treba, da Evropska komisija nima nobene vloge v kazenskih postopkih držav članic, zato vam v primeru pritožbe ne more pomagati. V teh informativnih listih je navedeno, kako in pri kom se lahko pritožite.

### Za informacije, ki jih potrebujete, kliknite na spodnje povezave

[1 – Kako do pravnega svetovanja?](#)

[2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja](#)

- Preiskava
- Kazenski pregon
- Nekateri postopkovni koraki

[3 – Moje pravice pred sodiščem](#)

[4 – Moje pravice po glavni obravnavi](#)

[5 – Prekrški v cestnem prometu](#)

### Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Kazenski zakonik](#)

[Državni policijski organi](#)

[Državno tožilstvo](#)

[Odvetniška zbornica Latvije](#)

[Latvijska sodišča](#)

---

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012

## 1 – Posvetovanje z odvetnikom



Izvirna jezikovna različica te strani [lv](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Če ste kakor koli udeleženi v kazenskem postopku, je zelo pomembno, da dobite neodvisno pravno svetovanje. V informativnih listih boste izvedeli, kdaj in v kakšnih okoliščinah ste upravičeni, da vas zastopa odvetnik. Izvedeli boste tudi, kaj lahko odvetnik stori za vas. V tem splošnem informativnem listu boste izvedeli, kako najti odvetnika in kako bodo poravnani njegovi stroški, če si sami ne morete privoščiti plačila odvetniških storitev.

---

### Kako lahko poiščem odvetnika?

Če potrebujete odvetnika, se obrnite na [latvijsko odvetniško zbornico](#). Tam vam je na voljo [seznam pravnih zastopnikov](#), ki opravljajo odvetniško dejavnost v Latviji.

Ne glede na to, ali ste v priporu ali ne, lahko organ, pristojen za postopek (preiskovalni organ, tožilstvo ali sodišče), obvestite, da želite pravno svetovanje. Prejeli boste podatke o pravnih zastopnikih po uradni dolžnosti ali pa bo tak zastopnik obveščen, da potrebujete pravno svetovanje, ki vam bo nato zagotovljeno.

Za vas ali vaše sorodnike je najbolje, da se z odvetnikom dogovorite, da bo vašo zadevo obravnaval, dokler bo to potrebno.

### Kdo bo poravnal stroške odvetnika?

Odvetniške storitve so plačljive, zato stranka in odvetnik skleneta pisni dogovor o plačilu. Če z odvetnikom niste sklenili dogovora, vam bo država zagotovila potrebno pravno svetovanje, ki bo plačano iz državnega proračuna.

#### Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Zakon o odvetniški zbornici](#)

[Zakon o brezplačni pravni pomoči](#)

[Uredba o brezplačni pravni pomoči](#)

[Odvetniška zbornica Latvije](#)


[Organ, pristojen za pravno pomoč](#)

---

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012

## 2 – Moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja in pred predložitvijo zadeve sodišču

 Izvirna jezikovna različica te strani [\[iv\]](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

### Katere so faze kazenske preiskave?

Namen predhodnega postopka je ugotoviti:

- ali je bilo storjeno kaznivo dejanje;
- koga je treba obdolžiti kaznivega dejanja ter
- ali je mogoče ustaviti postopek, zadevo končati ali jo predložiti sodišču.

Predhodni postopek sestavljata dve fazi: preiskava in kazenski pregon.

Preiskavo izvajajo različni policijski organi, kot so [državna policija](#), [državna varnostna policija](#), [finančna policija](#), [vojaška policija](#), [uprava zaporov](#), [urad za preprečevanje korupcije in boj proti njej](#), [državna mejna straža](#), carinski organi, ladijski kapitani na odprtem morju ali poveljniki vojaških enot nacionalnih oboroženih sil na tujem ozemlju. Preiskavo izvede organ, ki je pristojen na ozemlju, kjer je bilo storjeno kaznivo dejanje. Izvede jo lahko tudi [tožilstvo](#).

Kazenski pregon izvedejo [organi pregona](#).

### Moje pravice med preiskavo

Za podrobnejše informacije o vaših pravicah v posameznih fazah predhodnega postopka kliknite na spodnje povezave:

- [Preiskava \(1\)](#)
- [Kazenski pregon \(2\)](#)
- [Nekateri postopkovni koraki \(3\)](#)

### Preiskava (1)

#### Namen preiskave

Namen preiskave je ugotoviti, ali je bilo storjeno kaznivo dejanje, koga je treba obdolžiti zanj in ali je mogoče ustaviti postopek.

Z vami bo delal preiskovalec (običajno policist). V preiskovalni fazi ste lahko pridržani za 48 ur, kot varnostni ukrep pa je mogoče odrediti tudi pripor.

Koliko časa je mogoče porabiti za preiskavo in kazenski pregon, je odvisno od teže kaznivega dejanja, storitve katerega ste osumljeni (od 6 do 22 mesecev z možnostjo podaljšanja za nadaljnjih 6 mesecev). Če se ti roki ne upoštevajo, morajo pristojni organi preklicati vse varnostne ukrepe in omejitve vaših lastninskih pravic.

#### Koliko bom obveščen o tem, kaj se dogaja?

Policist, pristojen za preiskavo, vas bo obvestil o tem, kaj se dogaja.

#### Ali mi bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika?

Zagotovljen vam bo tolmač, za kar bosta poskrbela policist ali tožilec. Tolmač bo prevedel vse potrebno: dokumente, vse, kar bosta povedala preiskovalec in odvetnik, pa tudi vaše dokaze.

#### Kdaj bom lahko govoril z odvetnikom?

Če ne govorite lokalnega jezika, ni nujno, da imate odvetnika, je pa to priporočljivo, saj morda niste seznanjeni z lokalnimi razmerami in zakoni. Odvetnika lahko izberete sami ali prosite uradnika, pristojnega za preiskavo, naj vam zagotovi pravnega zastopnika po uradni dolžnosti.

Če ste pridržani, vam bo v 48 urah zagotovljeno zastopanje po odvetniku. Če v postopku sodeluje tuj odvetnik, je priporočljivo, da se poveže z lokalnim odvetnikom.

Kolikor hitro bo mogoče, vam bo zagotovljen tolmač, ki ga potrebujete za razjasnitev položaja in izvedbo zaslišanja.

### **Bodo od mene zahtevane informacije? Jih moram dati?**

Lahko daste informacije, vendar to ni obvezno. Imate pravico do molka, ki ga ni mogoče uporabiti proti vam in ga razlagati kot nepripravljenost za sodelovanje s preiskovalnimi organi.

### **Kaj se zgodi, če izjavim kaj takega, kar škodi moji zadevi?**

Vaši dokazi bodo preučeni skupaj z drugimi dokazi v zadevi. Ni se vam treba obdolžiti. Pravico imate dati vse izjave, ki so po vašem mnenju potrebne. Ni vam treba pričati.

### **Ali se lahko obrnem na družinskega člana ali prijatelja?**

Če ste pridržani, lahko preiskovalca prosite, naj o tem obvesti člane vaše ožje družine, druge sorodnike, delodajalca, izobraževalno ustanovo itd.

### **Ali lahko obiščem zdravnika, če ga potrebujem?**

Da, med preiskavo se spoštujejo človekove pravice.

### **Ali se lahko obrnem na svoje veleposlaništvo, če sem iz druge države?**

Lahko zahtevate, naj se o tem obvesti veleposlaništvo ali konzularno predstavništvo vaše države.

### **Sem iz druge države. Ali moram biti med preiskavo navzoč?**

Med preiskavo morate biti navzoči. Uradnik, pristojen za preiskavo, odloči, ali lahko v postopku preiskave sodelujete po videopovezavi ali prek telefonske konference.

### **Ali sem lahko poslan nazaj v domovino?**

To ni zakonsko določeno, je pa izgon iz Republike Latvije mogoče naložiti kot kazen. Odrediti ga je mogoče le na podlagi odločitve sodišča.

### **Bom ostal v priporu ali me bodo izpustili?**

O pridržanju odloči preiskovalni sodnik v 48 urah po prijemu. Pridržani ste lahko, če je za storjeno kaznivo dejanje predvidena kazen odvzema prostosti in ni mogoče z nobenim drugim ukrepom zagotoviti, da ne boste:

- pobegnili pred preiskavo, sodnim postopkom ali izvršitvijo odločitve sodišča;
- ovirali preiskave ali
- storili drugega kaznivega dejanja.

Preiskovalni sodnik vas bo pred sprejetjem sklepa o pridržanju zaslišal. Pravico imate predložiti dokumente v podporo trditvi, da pridržanje ne bi bilo smiselno. Zagotovljeno vam bo, da bosta navzoča odvetnik in tolmač.

### **Ali lahko med preiskavo zapustim državo?**

Državo lahko zapustite z (običajno pisnim) dovoljenjem uradnika, pristojnega za preiskavo.

### **Ali mi bodo odvzeti prstni odtisi, vzorci DNK (na primer lasje, slina) ali druge telesne tekočine?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

### **Ali je mogoča telesna preiskava?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

### **Ali se lahko opravi preiskava mojega doma, poslovnih prostorov, avtomobila itd.?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

### **Ali se lahko pritožim?**

Zoper odločitev preiskovalnega sodnika se lahko pritožite pri predsedniku sodišča. Zoper ukrepe uradnika, pristojnega za preiskavo, se lahko pritožite pri nadzornem tožilcu, zoper ukrepe tožilca pa pri višjem tožilcu.

Pritožbe zoper odločitve uradnika, pristojnega za preiskavo, tožilca ali preiskovalnega sodnika morate vložiti v desetih dneh, vendar se lahko zoper njihove ukrepe pritožite ves čas preiskovalnega postopka.

Pritožbo lahko vložite v jeziku, ki ga znate, in mora biti pregledana v desetih dneh po prejemu. Če ni bila napisana v uradnem jeziku, začne ta rok teči na dan, ko je bil zagotovljen prevod, o čemer boste obveščeni.

### **Ali lahko že pred glavno obravnavo priznam krivdo za vse ali nekatere obtožbe?**

Med preiskavo ali [kazenskim pregonom](#) lahko priznate krivdo za vse obtožbe ali pa le za nekatere ali eno od njih.

Priznanje krivde se obravnava kot olajševalna okoliščina, na podlagi katere vam je mogoče naložiti blažjo kazen ali končati kazenski postopek. Sodelovanje s preiskovalnimi organi ali organi kazenskega pregona lahko pripomore k uporabi manj strogih varnostnih ukrepov ali k izpustitvi iz pripora.

### **Ali je mogoče obtožbe pred glavno obravnavo spremeniti?**

Obtožbe zoper vas je mogoče spremeniti, če je tožilec prejel dodatne dokaze. Prvotne obtožbe je treba spremeniti, če se izkaže, da so nepravilne: v tem primeru tožilec konča kazenski pregon v zvezi s tem delom. Predložene vam bodo nove obtožbe.

### **Ali sem lahko obtožen za kaznivo dejanje, za katero sem bil že obtožen v drugi državi članici?**

Lahko ste obtoženi za kaznivo dejanje, vendar vam ni mogoče soditi niti ne morete biti obsojeni, če so vam zanj že sodili v drugi državi ali ste bili tam že oproščeni.

### **Ali bom obveščen o pričah, ki pričajo zoper mene?**

Prejeli boste informacije o pričah, ki pričajo zoper vas. Tožilec vam bo ob koncu preiskave predal kazenski spis, preden bo ta poslan sodišču, da se boste tako lahko seznanili z izjavami prič.

### **Ali bom obveščen o drugih dokazih zoper mene?**

Prejeli boste kazenski spis, ki bo vseboval vse dokaze, ki jih bo tožilec uporabil zoper vas na sodišču. Tožilec vam bo predložil kopije spisa.

### **Za to kaznivo dejanje sem bil že obsojen v drugi državi članici. Kaj se zgodi v tem primeru?**


V Latviji vam ne morejo soditi za isto kaznivo dejanje. Države članice EU se ravnaajo po načelu *ne bis in idem* (prepoved ponovnega sojenja o isti stvari).

### **Ali bodo zahtevani podatki iz moje kazenske evidence?**

Zahtevani bodo podatki iz vaše kazenske evidence.

## **Kazenski pregon (2)**

### **Namen faze kazenskega pregona**

Namen kazenskega pregona je ugotoviti kaznivo dejanje, opredeliti osebo, ki jo je treba obdolžiti storitve zadevnega kaznivega dejanja, in ugotoviti, ali je mogoče ustaviti postopek, zadevo končati ali jo odstopiti drugemu sodišču. Z vami bo delal  tožilec.

Koliko časa je mogoče porabiti za [preiskavo](#) in kazenski pregon, je odvisno od teže kaznivega dejanja, storitve katerega ste osumljeni (od 6 do 22 mesecev z možnostjo podaljšanja za nadaljnjih 6 mesecev). Če se ti roki ne upoštevajo, morajo pristojni organi preklicati vse varnostne ukrepe in omejitve lastninskih pravic.

### **Koliko bom obveščen o tem, kaj se dogaja?**

Tožilec, ki izvaja preiskovalne ukrepe (najverjetneje enake ukrepe kot med preiskavo), vas bo obvestil o tem, kaj se dogaja.

### **Ali mi bo zagotovljen tolmač, če ne znam jezika?**

Zagotovljen vam bo tolmač, za kar bo poskrbel tožilec. Tolmač bo prevedel vse potrebno: dokumente, vse, kar bosta povedala tožilec in odvetnik, pa tudi vaše dokaze.

### **Kdaj bom lahko govoril z odvetnikom?**

Če ne govorite lokalnega jezika, je priporočljivo, da imate odvetnika, saj morda niste seznanjeni z lokalnimi razmerami in zakoni. Če v postopku sodeluje tuj odvetnik, je priporočljivo, da se poveže z lokalnim odvetnikom. Odvetnika lahko izberete sami ali prosite tožilca, naj vam zagotovi pravnega zastopnika po uradni dolžnosti.

Kolikor hitro bo mogoče, vam bo zagotovljen tolmač, ki ga potrebujete za razjasnitev položaja, izvedbo zaslišanja itd.

#### **Bodo od mene zahtevane informacije? Jih moram dati?**

Lahko daste informacije, vendar to ni obvezno. Imate pravico do molka, ki ga ni mogoče uporabiti proti vam in ga razlagati kot nepripravljenost za sodelovanje.

#### **Kaj se zgodi, če izjavim kaj takega, kar je mogoče v zadevi uporabiti proti meni?**

Vaši dokazi bodo preučeni skupaj z drugimi dokazi v zadevi. Ni se vam treba obdolžiti. Pravico imate dati vse izjave, ki so po vašem mnenju potrebne. Ni vam treba pričati.

#### **Ali se lahko obrnem na družinskega člana ali prijatelja?**

Če ste pridržani, lahko tožilca prosite, naj o tem obvesti člane vaše ožje družine, druge sorodnike, delodajalca, izobraževalno ustanovo itd.

#### **Ali lahko obiščem zdravnika, če ga potrebujem?**

Da, med kazenskim pregonom se spoštujejo človekove pravice.

#### **Ali se lahko obrnem na svoje veleposlaništvo, če sem iz druge države?**

Lahko zahtevate, naj se o tem obvesti veleposlaništvo ali konzularno predstavništvo vaše države.

#### **Sem iz druge države. Ali moram biti med preiskavo navzoč?**

V fazi kazenskega pregona morate biti navzoči. Tožilec odloči, ali lahko v postopku preiskave sodelujete po videopovezavi ali prek telefonske konference.

#### **Ali sem lahko poslan nazaj v domovino?**

To ni zakonsko določeno, je pa izgon iz Republike Latvije predviden kot dodatna kazen. Odrediti ga je mogoče le [na podlagi odločitve sodišča](#).

#### **Bom ostal v priporu ali me bodo izpustili?**

O pridržanju odloči preiskovalni sodnik. Pridržani ste lahko, če je storjeno kaznivo dejanje mogoče kaznovati z odvzemanjem prostosti in ni mogoče z nobenim drugim ukrepom zagotoviti, da ne boste pobegnili pred preiskavo, sodnim postopkom ali izvršitvijo odločitve sodišča, ovirali preiskave ali storili drugega kaznivega dejanja.

Preiskovalni sodnik vas bo zaslišal pred sprejetjem sklepa o pridržanju. Pravico imate predložiti dokumente v podporo trditvi, da pridržanje ne bi bilo smiselno. Zagotovljeno vam bo, da bosta navzoča odvetnik in tolmač.

#### **Ali lahko med preiskavo zapustim državo?**

Državo lahko zapustite z (običajno pisnim) dovoljenjem tožilca.

#### **Ali mi bodo odvzeti prstni odtisi, vzorci DNK (na primer lasje, slina) ali druge telesne tekočine?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

#### **Ali je mogoča telesna preiskava?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

#### **Ali se lahko opravi preiskava mojega doma, poslovnih prostorov, avtomobila itd.?**

Kliknite na povezavo za informacije [o vaših pravicah](#).

#### **Ali se lahko pritožim?**

Zoper odločitev preiskovalnega sodnika se lahko pritožite pri predsedniku sodišča. Zoper ukrepe tožilca se lahko pritožite pri višjem tožilcu.

Pritožbe zoper odločitve tožilca ali preiskovalnega sodnika morate vložiti v desetih dneh. Zoper ukrepe tožilca se lahko pritožite ves čas preiskovalnega postopka.

Pritožbo lahko vložite v jeziku, ki ga znate, in mora biti pregledana v desetih dneh po prejemu. Če ni bila napisana v uradnem jeziku, začne ta rok teči na dan, ko je bil zagotovljen prevod, o čemer boste obveščeni.

### **Ali lahko že pred glavno obravnavo priznam krivdo za vse ali nekatere obtožbe?**

Med preiskavo ali kazenskim pregonom lahko priznate krivdo za vse obtožbe ali pa le za nekatere ali eno od njih.

Priznanje krivde se obravnava kot olajševalna okoliščina, na podlagi katere vam je mogoče naložiti blažjo kazen. Priznanje krivde in sodelovanje s preiskovalnimi organi ali organi kazenskega pregona lahko pripomore k uporabi manj strogih varnostnih ukrepov ali k izpustitvi iz pripora.

Če priznate krivdo, je mogoče končati kazenski postopek. Konča se lahko s:

- pogojno oprostivijo kazenske odgovornosti;
- kaznovalnim nalogom tožilstva;
- dogovorom s tožilstvom glede priznanja krivde in naložene kazni, ki ga mora potrditi sodišče, itd.

### **Ali je mogoče obtožbe pred glavno obravnavo spremeniti?**

Obtožbe zoper vas je mogoče spremeniti, če je tožilec prejel dodatne dokaze. Mogoče jih je spremeniti, če tožilec ugotovi, da so nepravilne. V tem primeru konča kazenski pregon v zvezi s tem delom obtožbe. Predložene vam bodo nove obtožbe.

### **Ali sem lahko obtožen za kaznivo dejanje, za katero sem bil že obtožen v drugi državi članici?**

Lahko ste obtoženi za kaznivo dejanje, vendar vam ni mogoče soditi niti ne morete biti obsojeni, če so vam zanj že sodili v drugi državi ali ste bili tam že oproščeni.

### **Ali bom obvešččen o pričah, ki pričajo zoper mene?**

Prejeli boste informacije o pričah, ki pričajo zoper vas. Tožilec vam bo ob koncu preiskave predal kazenski spis z izjavami prič, preden bo ta poslan sodišču.

### **Ali bom obvešččen o drugih dokazih zoper mene?**

Prejeli boste kazenski spis, ki bo vseboval vse dokaze, ki jih bo tožilec uporabil zoper vas na sodišču. Tožilec vam bo predložil kopije spisa.

### **Za to kaznivo dejanje sem bil že obsojen v drugi državi članici. Kaj se zgodi v tem primeru?**

V Latviji vam ne morejo soditi za isto kaznivo dejanje. Države članice EU se ravnaajo po načelu *ne bis in idem* (prepoved ponovnega sojenja o isti stvari).

### **Ali bodo zahtevani podatki iz moje kazenske evidence?**

Da, zahtevani bodo podatki iz vaše kazenske evidence.

### **Nekateri postopkovni koraki (3)**

#### **Ali mi bodo odvzeti prstni odtisi, vzorci DNK (na primer lasje, slina) ali druge telesne tekočine?**

Morda boste morali dati prstne odtise ali vzorce DNK. Zahtevajo in odvzamejo se lahko tudi vzorci drugih telesnih tekočin, če je to potrebno zaradi preiskave posameznega kaznivega dejanja.

Če vas izvedenska preiskava zadeva, se imate pravico seznaniti s sklepom o njeni izvedbi, še preden se posreduje v izvršitev. Pred izvedbo preiskave imate pravico o njej vprašati, kar vas zanima.

V izvedensko preiskavo morate privoliti. Dati morate vzorce za primerjalno preiskavo ali dovoliti, da se pridobijo.

Če daste take vzorce prostovoljno, se to zabeleži. Obveščeni morate biti o vseh informacijah, ki se zabeležijo, pred podpisom zapisnika pa lahko tudi zahtevate, naj se vanj doda vse, kar se vam zdi potrebno. Če ne dovolite odvzema vzorcev za primerjalno preiskavo, bodo ti pridobljeni s prisilnimi ukrepi na podlagi sklepa preiskovalnega sodnika.

#### **Ali se lahko opravi telesni pregled?**

Lahko se opravi vizualni pregled, da se ugotovi, ali so na vašem telesu sledovi kaznivega dejanja, posebna znamenja ali značilnosti itd. Vizualni telesni pregled lahko opravi le oseba istega spola ali zdravnik specialist. V zvezi z njim se sestavi zapisnik, o katerem morate biti obveščeni, nanj pa lahko izrazite tudi pripombe.

Telesni pregled se lahko opravi tudi, da se ugotovi, ali v oblačilih, osebnih predmetih, na telesu ali v odprtih telesnih votlinah skrivate predmete ali dokumente, pomembne za preiskavo. Tak pregled lahko opravi le oseba istega spola v navzočnosti poklicnega zdravnika. Če ste pridržani, je mogoče telesni pregled opraviti brez posebnega sklepa. Tak sklep ni potreben niti, če se telesni pregled opravi med preiskavo prostora ali območja in ste takrat navzoči.

### Ali se lahko opravi preiskava mojega doma, poslovnih prostorov, avtomobila itd.?

Lahko se opravi preiskava vašega doma, poslovnih prostorov, avtomobila itd. Sklep o preiskavi sprejmeta preiskovalni sodnik ali sodišče, v nujnih primerih pa zadostuje že sklep preiskovalca, ki ga odobri tožilec.

Pravico imate, da ste navzoči med preiskavo ali pa je navzoč odrasel član vaše družine, še zlasti če poteka v vašem uradnem prebivališču ali na delovnem mestu, kar pa ne velja, če ste bili prijeti. Če med preiskavo ne morete biti navzoči ali ne more biti navzoč niti odrasel družinski član, mora biti povabljen predstavnik lokalne upravne enote ali upravitelj prostorov oziroma stavbe.

O sklepu, da se izvede preiskava, morate biti obveščeni pred njeno izvedbo, preiskovalec pa vam ga je dolžan predložiti. Preiskovalci vam morajo vse predmete, ki so bili najdeni in zaseženi med preiskavo, pokazati, jih evidentirati ter zapakirati in zapečatiti, če je to primerno.

Pravico imate zahtevati, naj se kraj preiskave vrne v prvotno stanje, če je to praktično izvedljivo. Seznanjeni morate biti z zapisnikom preiskave, glede katerega lahko izrazite pripombe in zahtevate, naj se vnesejo vanj. Med preiskavo imate pravico do odvetnika in tolmača.

### Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Kazenski zakonik](#)

[Državni policijski organi](#)

[Državno tožilstvo](#)

[Zakon o kazenski evidenci](#)

[Zakon o priporu](#)

[Zakon o izvrševanju kazni zapora](#)

[Zakon o odvetniški zbornici](#)

---

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012

## 3 – Moje pravice na sodišču



Izvirna jezikovna različica te strani [lv](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

### Kje bo potekala glavna obravnava?

Zadevo bo obravnavalo [okrožno ali mestno sodišče](#), v primeru zelo hudega kaznivega dejanja pa [regionalno sodišče](#). Kraj obravnave se običajno določi glede na to, kje je bilo storjeno kaznivo dejanje. O tem boste pisno obveščeni.

Glavna obravnava je razen v nekaterih primerih (spolna kazniva dejanja, varovanje državnih skrivnosti itd.) javna.



Zadevo obravnava sodnik posameznik sodišča prve stopnje, vendar lahko predsednik sodišča zahteva, naj jo preuči senat treh poklicnih sodnikov. O zadevi odloči sodnik ali senat sodnikov.

### **Ali se lahko obtožba med glavno obravnavo spremeni?**

Državni tožilec lahko med glavno obravnavo okrepi ali omili obtožbe.

Če obtožbe omili, čeprav so materialni dokazi nespremenjeni, se v zapisnik sodnega postopka vnesejo nove obtožbe.

Če se obtožbe omilijo zaradi spremenjenih materialnih dokazov ali okrepijo, čeprav se ti dokazi niso spremenili, je treba nove obtožbe vnesti v zapisnik sodnega postopka. Lahko zahtevate, naj se ta izda v pisni obliki.

Če državni tožilec obtožbe okrepi, ker so bili v zvezi s kaznivim dejanjem odkriti novi materialni dokazi, lahko sodišče obravnavo prekine, tožilec pa mu mora v enem mesecu predložiti nove obtožbe.

Poslane vam bodo informacije o novih obtožbah, ki jih bodo prejeli še vaš odvetnik, žrtev in zastopnik žrtve, naveden pa bo tudi datum glavne obravnave.

### **Kaj se bo zgodilo, če priznam krivdo za vse ali nekatere obtožbe?**

Če obtoženec prizna krivdo, je mogoče izreči milejšo kazen, kar velja tudi ob priznanju krivde za del obtožb.

Če priznate krivdo za vse obtožbe, je mogoče zadevo obravnavati brez preizkusa dokazov, in sicer le na podlagi ocene dokazov, ki se navezujejo na vas osebno in na nadomestilo za nastalo škodo. V tem primeru so možnosti za pritožbo zoper odločitev sodišča omejene.

### **Ali moram biti navzoč na glavni obravnavi?**

Navzoči morate biti na vseh zaslišanjih sodišča do izreka sodbe. Lahko prosite, naj se obravnavo izvede v vaši odsotnosti, vendar mora biti v tem primeru navzoč vaš zastopnik.

Če ste v drugi državi, če ni znano, kje ste, ali če vaša navzočnost na sodišču ni mogoča, bo obravnavo potekala *in absentia* (torej brez vas).

Na obravnavi ne morete sodelovati po videopovezavi iz druge države članice.

### **Ali mi bo na obravnavi zagotovljen tolmač?**

Sodišče vam bo zagotovilo tolmača.

### **Ali bo na obravnavi z menoj odvetnik?**

Sami odločate o tem, ali potrebujete odvetnika. Obvezno morate imeti odvetnika, če:

- ste mladoletni, poslovno nesposobni ali imate učne težave;
- je bil sprejet sklep glede uporabe prisilnih ukrepov medicinske narave;
- ne morete izvajati svojih procesnih pravic zaradi psihične ali duševne nesposobnosti;
- ste nepismeni ali zaradi nizke stopnje izobrazbe ne morete izvajati svojih procesnih pravic;
- so bila s tožilstvom začeta pogajanja o dogovoru glede višine kazni ali
- na glavni obravnavi niste navzoči.

V teh primerih vam bo dodeljen odvetnik, ki ga lahko zavrnete, razen če so bili uporabljeni prisilni ukrepi medicinske narave. Pravico imate zahtevati drugega odvetnika.

### **Ali lahko na glavni obravnavi govorim?**

Na sodišču lahko pričate in poveste svoje mnenje. Ni vam treba pričati, česar ni mogoče obravnavati kot nepripravljenost za sodelovanje s sodiščem. Dokaze lahko predložite v pisni obliki, sodišče pa jih bo prebralo na glas. Ni se vam treba obdolžiti, saj mora državni tožilec dokazati vašo krivdo.

Ni vam treba govoriti resnice. Zoper vas ni mogoče začeti novega postopka, ker ste namenoma predložili neresnične dokaze ali dokazov niste želeli predložiti. Pri izreku kazni se lahko upošteva vaše obnašanje, vendar ne kot oteževalna okoliščina.

## Kakšne pravice imam v zvezi z dokazi zoper mene?

Med sodnim postopkom lahko predložite nove dokaze, s katerimi lahko podprete svoj alibi, ovržete kazensko odgovornost, omilite krivdo in izpodbijate dokaze tožilstva.

Pravico imate postavljati vprašanja pričam in žrtvi, poklicati priče (tudi take, ki prej niso bile zaslišane), predložiti dokumente ter fizične in elektronske dokaze, pa tudi od sodišča zahtevati predmete ali dokumente.

Ves čas sodnega postopka – dokler sodišče ne razglasi, da je sodna preiskava končana – imate pravico predložiti dokaze.

Lahko uporabite storitve zasebnega detektiva. Ko sodišče odloča o zadevi, oceni vse dokaze v celoti.

O tem, ali bo poklicalo vaše priče, sodišče odloči po posvetovanju z drugimi strankami v postopku. Če vašo zahtevo zavrne, jo lahko ponovno vložite.

Vi in vaš odvetnik lahko postavljata vprašanja vsem pričam, ki sodelujejo v postopku. Njihove izjave se analizirajo v zaključni besedi obrambe, ki jo imate vi ali vaš odvetnik.

## Ali bodo upoštevani podatki iz moje kazenske evidence?

Upoštevane bodo kazni, ki jih še niste prestali. Obsodbe, ki so bile iz kazenske evidence izbrisane zaradi zastaranja, je mogoče upoštevati kot okoliščine, ki označujejo vašo osebnost. Te obsodbe se upoštevajo pri odločanju o kazni, vključno s pridržanjem.

Podatki iz vaše kazenske evidence se zahtevajo med [preiskavo](#) in [kazenskim pregonom](#) ter jih je mogoče predložiti med sodnim postopkom. Sodišče bo vašo kazensko evidenco upoštevalo ob izreku sodbe.

Zakon določa, da je mogoče vzpostaviti stik s pristojnimi organi druge države članice in od njih zahtevati informacije o vaših predhodnih obsodbah v zadevni državi.

## Kaj se bo zgodilo po koncu glavne obravnave?

Sodišče izda oprostilno ali obsodilno sodbo ali pa odločitev o končanju kazenskega postopka, če okoliščine kažejo na to, da glavne obravnave ni smiselno nadaljevati. To se lahko zgodi, če ni na voljo dovolj dokazov za utemeljitev obtožb ali če državni tožilec umakne obtožbe.

### Možne kazni:

- odvzem prostosti (od 3 mesecev do 15 let, za huda kazniva dejanja pa tudi do 20 let ali dosmrtna kazen zapora);
- delo v korist skupnosti (od 40 do 280 ur);
- denarna kazen (v višini od 3 do 200 minimalnih mesečnih plač);
- zaplemba premoženja (zaseže se brez nadomestila, z njim pa razpolaga država);
- izročitev drugi državi (dodatna kazen: od triletna do desetletna prepoved vstopa v Latvijo);
- omejitev pravic (dodatna kazen: od enoletna do petletna prepoved opravljanja nekaterih vrst ali vseh poslov, opravljanja nekaterih poklicnih ali drugih dejavnosti, opravljanja nekaterih uradnih funkcij ali pridobitve predpisanih dovoljenj ali licenc);
- pogojna kazen (od enega leta do treh let).

## Kakšno vlogo ima med glavno obravnavo žrtev kaznivega dejanja?

Posamezniku se prizna status žrtve na podlagi sklepa preiskovalca ali tožilca, ki se izda na pisno zahtevo zadevne osebe. Sodišče lahko posamezniku prizna status žrtve do začetka sodne preiskave.

Žrtev lahko vloži odškodninski zahtevek, predloži dokaze in vpliva na potek obravnave (sprava z obdolžencem, privolitev v dogovor s tožilstvom glede višine kazni itd.).

Žrtev na glavni obravnavi predstavi tudi svoje mnenje glede kazni in zahtevane odškodnine. Lahko se pritoži zoper sodbo sodišča prve stopnje in odločitev pritožbenega sodišča.

### Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Kazenski zakonik](#)

[Zakon o kazenski evidenci](#)

[Zakon o postopkih o pridržanju](#)

[Zakon o detektivski dejavnosti](#)

[Latvijska sodišča](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012

## 4 – Moje pravice po glavni obravnavi



Izvirna jezikovna različica te strani [lv](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

### Ali se lahko pritožim?

Zoper [sodbo sodišča prve stopnje](#) se lahko pritožite v 10 dneh od datuma izdaje sodne odločbe. Sodišče lahko ta rok podaljša na 20 dni.

Pritožbeni zahtevek naslovite na sodišče eno stopnjo višje (kazenski zbor pri [regionalnem sodišču](#) ali kazenski senat pri [vrhovnem sodišču](#)), vendar ga je treba vložiti pri sodišču, ki je izdalo sodno odločbo.

Ni se mogoče ločeno pritožiti zoper pisne ali ustne odločitve, sprejete med glavno obravnavo. Nanje se je mogoče pritožiti le skupaj s pritožbo zoper odločitev sodišča.

Pritožbeni zahtevek lahko vložite, če je po vašem mnenju odločitev sodišča napačna: če je na primer kazen prestroga ali je bilo vaše ravnanje pravno neustrezno pojasnjeno (uporaba neustreznega člena ali dela člena kazenskega zakonika) itd.

### Kaj se bo zgodilo, če se bom pritožil?

Če se pritožite, je izvršitev odločitve sodišča zadržana. Če ste v času pritožbe v zaporu, začne 10- ali 20-dnevni rok za vložitev pritožbenega zahtevka teči na dan, ko vam je odločitev sodišča vročena v jeziku, ki ga razumete.

Če imate zdravstvene težave ali menite, da bi vas bilo treba izpustiti zaradi družinskih okoliščin, lahko zahtevate pregled podlage za zaporno kazen. Ni nujno, da sodišče ugotovi taki zahtevi.

Sodišče vas bo obvestilo o datumu začetka obravnave pritožbenega zahtevka. Za to ni postavljen noben rok, čeprav si sodišča prizadevajo za pregled zadev v razumnem roku.

V pritožbenem zahtevku lahko predložite nove dokaze, pri čemer morate pojasniti, zakaj jih je treba preučiti in zakaj jih niste predložili že sodišču prve stopnje. Od pritožbenega sodišča imate pravico zahtevati, naj jih preuči, če menite, da so pomembni za utemeljitev pritožbenega zahtevka.

### Kaj se bo zgodilo med obravnavo pritožbe?

Na obravnavo pritožbe so vabljeni tožilec, vse osebe, ki izpodbijajo odločitev sodišča, in zagovorniki ali zastopniki. Vaš zahtevek bo pregledala ekipa treh poklicnih sodnikov.

Med obravnavo se pregleda le vaš zahtevek, razen če sodišče dvomi o ugotovitvah sodišča prve stopnje.

Sodišče lahko o pritožbi odloči na pet različnih načinov:

- potrdi odločitev sodišča prve stopnje ali to odločitev prekliče in sprejme novo;
- jo delno prekliče in sprejme novo odločitev glede preklicanega dela;
- jo prekliče in zadevo konča;
- jo v celoti ali delno prekliče in zadevo vrne sodišču prve stopnje v ponovno odločanje.

## Kaj se bo zgodilo, če bo pritožbi ugodeno/ji ne bo ugodeno?

Če je vašemu zahtevku ugodeno in nihče drug (tožilec ali žrtev) ne izpodbija odločitve sodišča v kasacijskem postopku, začne veljati sodba ali odločitev pritožbenega sodišča.

Če vašemu zahtevku ni bilo ugodeno, lahko sodbo ali odločitev pritožbenega sodišča izpodbijate v kasacijskem postopku pri [kazenskem oddelku senata vrhovnega sodišča](#). Kasacijski zahtevek se vloži v 10 dneh od razglasitve sodbe pritožbenega sodišča. Sodišče lahko ta rok podaljša na 20 dni.

Če ste oproščeni ali se zadeva iz zakonitega razloga konča, ste upravičeni do nadomestila.

Če se vašemu zahtevku ugodi, se evidenca o vaši obsodbi shrani v [informacijskem središču latvijskega ministrstva za notranje zadeve](#).

Za vložitev kasacijskega zahtevka veljajo zelo stroge zahteve, saj morate dokazati, da so bile bistveno kršene določbe kazenskega zakonika ali zakona o kazenskem postopku.

V nekaterih primerih lahko zahtevate obnovo kazenskega postopka, če so bile odkrite nove okoliščine, potem ko sta sodba ali odločitev sodišča postali pravnomočni. Za tako obnovo ni postavljen noben rok.

V nekaterih primerih (če so bile bistveno kršene določbe kazenskega zakonika ali zakona o kazenskem postopku) lahko vaš odvetnik vloži zahtevo za preizkus pravnomočne sodbe ali odločitve sodišča, tudi če niste vložili kasacijskega zahtevka. Za tako vlogo ni postavljen noben rok.

Sodba sodišča prve stopnje začne veljati in postane pravnomočna, če se ne izpodbija v pritožbenem ali kasacijskem postopku. Sodba ali odločitev pritožbenega sodišča začneta veljati in postaneta pravnomočni, če se ne izpodbijata v kasacijskem postopku. Odločitev kasacijskega sodišča začne veljati in postane pravnomočna na datum, ko je zadeva pregledana.

## Sem državljan druge države članice. Sem lahko po glavni obravnavi poslan v domovino?

Če ste bili kaznovani s kaznijo zapora ter je pristojni organ vaše države zahteval vašo izročitev in se [generalno tožilstvo Latvije](#) s tem strinja, ste lahko po glavni obravnavi poslani v domovino. Enako velja, če latvijsko generalno tožilstvo zahteva, da kaznen prestajate v domovini. Premestitev ni samodejna.

Zanjo morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- biti morate državljan države, v kateri boste prestajali kazen;
- sodba mora biti pravnomočna;
- do izteka kazni mora ostati še najmanj šest mesecev;
- kaznivo dejanje mora biti opredeljeno kot tako tudi v vaši državi;
- izrazili ste željo, da bi kazen prestajali v domovini, ali ste se strinjali s premestitvijo.

Uprava zapora vas bo obvestila o pravici, da zahtevate premestitev, v desetih dneh po prejemu naloga glede izvršitve sodbe. Pisni zahtevek morate vložiti pri generalnem tožilstvu Latvije.

Če se ne strinjate s tem, da bi kazen prestajali v domovini, ali se ne strinjate s tako zahtevo, ki so jo postavili organi vaše države, morate pri generalnem tožilstvu Latvije vložiti pisno zavrnitev. Zahtevek za premestitev je treba pregledati v desetih dneh.

## Podatki o obtožbah/obsodbah

Podatki o vaših obsodbah v Latviji se do izteka kazni ali razveljavitve obsodbe hranijo brez vaše privolitve v aktivni zbirki podatkov evidence [informacijskega središča latvijskega ministrstva za notranje zadeve](#). Če ste bili kaznovani z upravno kaznijo, se evidenca hrani še leto dni po izvršeni kazni, nato pa se premesti v arhiv evidence. Temu ne morete nasprotovati.

### Sorodne povezave

[Zakon o kazenskem postopku](#)

[Kazenski zakonik](#)

[Latvijska sodišča](#)

[Zakon o kazenski evidenci](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012

## 5 – Prekrški v cestnem prometu

### Kako so obravnavani prekrški v cestnem prometu?

Če ste prekoračili najvišjo dovoljeno hitrost (50 km/h v naseljih in 90 km/h zunaj naselij) za do 20 km/h, vas [policist](#) lahko opozori in vam naloži globo v višini 5 LVL.

Če ste najvišjo dovoljeno hitrost prekoračili za od 21 do 30 km/h, vas policist lahko opozori in vam naloži globo v višini 20 LVL.

Bolj kot presežete najvišjo dovoljeno hitrost, višja je globa, ki lahko znaša do 300 LVL, ob tem pa vas je mogoče kaznovati še s trimesečnim do šestmesečnim odvzemom vozniškega dovoljenja.

Za parkiranje na prepovedanem mestu vam lahko policist naloži globo v višini 20 LVL.

Če med vožnjo pri sebi nimate vozniškega dovoljenja, dokumentov o registraciji avtomobila, potrdila o tehnični brezhibnosti itd., vas lahko policist opozori in vam naloži globo v višini 2 LVL.

Če podnevi vozite brez prižganih žarometov, vas lahko policist opozori in vam naloži globo v višini 5 LVL. Če to storite ponoči ali ob slabi vidljivosti, vam lahko policist naloži globo v višini 30 LVL.

Če vi ali sopotnik med vožnjo nista pripeta z varnostnim pasom, vas lahko policist opozori in vam naloži globo v višini 20 LVL.

Policist sestavi poročilo o kršitvi, o kazni pa lahko odloči na kraju samem. Zoper kazni se lahko pritožite pri višjem organu v enem mesecu od vročitve odločbe. Zoper odločbo, izdano v tem postopku, se lahko ponovno pritožite pri [okrožnem upravnem sodišču](#). Zahtevek je treba vložiti v enem mesecu.

Kršitve predpisov, ki jih storijo pešci, obravnava mestna policija, ki vam lahko naloži globo v višini od 5 do 20 LVL. Odločbo lahko izpodbijate v enem mesecu pri okrožnem upravnem sodišču.

Če vozite pod vplivom alkohola (koncentracija v krvi od 0,2 do 0,5 ‰) in imate vozniško dovoljenje manj kot dve leti, vam policist ali sodnik okrožnega ali mestnega sodišča naloži globo v višini od 100 do 200 LVL in vam za tri mesece odvzame vozniško dovoljenje. Njegovo odločitev lahko izpodbijate v enem mesecu pri višjem organu in nato pri okrožnem upravnem sodišču (za globo, ki jo naloži policist) ali [regionalnem sodišču](#) (za globo, ki jo naloži sodnik).

### Ali bodo ti prekrški vpisani v mojo kazensko evidenco?

Upravne kazni se vpišejo v vašo kazensko evidenco. Podatki o teh kaznih se brez vaše privolitve hranijo v aktivni zbirki podatkov evidence [informacijskega središča latvijskega ministrstva za notranje zadeve](#) še leto dni po izvršeni kazni, nato pa se zapisi premestijo v arhivsko zbirko podatkov evidence.

#### Sorodne povezave

[Zakon o cestnem prometu](#)

[Zakon o upravnih kršitvah](#)

[Zakon o upravnem postopku](#)

[Zakon o policiji](#)

[Zakon o kazenski evidenci](#)

[Državna policija](#)

[Direktorat za varnost v cestnem prometu](#)

---

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 31/05/2012